

cią do jednego z wysłuchanych przeze mnie wykładów mojego Mistrza M. Cieślaka⁴⁹, na którym ten zdecydowany zwolennik kary celowościowej stwierdził, iż w przypadku możliwego przecięż konfliktu między zasadą sprawiedliwości, a pozostałymi zasadami i celami prawa karnego, w tym z celem prewencyjnym i kompensacyjnym (restytucyjnym albo naprawczym), pierwszeństwo należy oddać sprawiedliwości.

Fakty są takie, jak je wyżej przedstawiono, i żadne zaklinanie rzeczywistości, żadne wieszczona końca retributywizmu tego nie zmieniają. Powód tej mało satysfakcjonującej tendencji (bowiem im mniej prawa karnego i kar tym lepiej) i braku podatności systemu prawa karnego na zmiany o charakterze rewolucyjnym jest chyba dość prosty. W centrum zainteresowania prawa karnego jest człowiek, który najmniej jest podatny na wszelkie zmiany. Ludziom od wieków towarzyszą te same emocje i uczucia, wyzwalające te same zachowania, powielane w kolejnych pokoleniach. Żadna inżynieria społeczna nie doprowadzi do tego, że ludzie przestaną popełniać przestępstwa, a socjologiczna diagnoza rzeczywistości społecznej jednocześnie potwierdza, że ludzie – tak jak w przeszłości – łakną i łaknąć będą sprawiedliwości. A w razie wątpliwości: *In dubio pro iustitia (nec pro lex)*.

Jarosław Warylewski

KLONDIKE OR THE FOOL'S GOLD OF CRIMINAL JUSTICE?

The article is devoted to criminal justice in Poland. It has a fragmentary and multi-thread nature. The Author aims to define the notion of justice both at the level of general law and criminal law through the prism of philosophy, symbolism and even myths.

The system of criminal justice is not limited to imposing penalties. It already starts at the stage of criminological diagnosis of social reality, includes drafting and enacting legal provisions concerning the rules of liability, the types of criminal offenses, the measures of criminal response (not just penalties), the procedure for implementing these provisions, the course of the criminal trial from criminal investigations to final judgments. It usually ends at the stage of execution of the imposed penalties, punitive measures, compensatory safeguards and probation. An important issue is the international criminal justice system, in particular in the form of permanent and temporary (ad hoc) tribunals. However, as relatively separate the latter issue has not been discussed in the article.

The Author has presented the paradigm of criminal justice and related questions: retributive justice and restorative justice. The Author refers to the constitutional principles

[w:] J. Kochanowski (red.) „IUS ET LEX” 2006, nr 1, Współczesny retributywizm. Powrót kary sprawiedliwej”.

⁴⁹ Wykłady kursowe z prawa karnego na WPIA UG w roku akademickim 1983/1984. Zob. też M. Cieślak, *Kara. Istota–Cel–Uzasadnienie*, Gdańsk 2010, s. 88.

of criminal law and the understanding of the so called "sentencing directives". The importance of the public's sense of justice and the possibility of its empirical testing have been also pointed out.

Finally, the Author has presented and evaluated some of the solutions introduced in the amendment of criminal codification adopted on 1 July 2015.